

DONAHA!

(Hole dupy)

LIBRETO **TERRENCE McNALLY** (1939)
HUDBA **DAVID YAZBEK** (1961)

PŘEKLAD **PAVEL DOMINIK**, 2004
OSTRAVAK OSTRAVSKI, 2011

REŽIE **PAVEL ŠIMÁK**
DRAMATURGIE **MAREK PIVOVAR**
SCÉNA **DAVID BAZIKA**
KOSTÝMY **EVA KOTKOVÁ**
CHOREOGRAFIE **DENNY RATAJSKÝ**

HUDEBNÍ ARANŽMÁ
A VEDOUCÍ KAPELY **VLASTÍK ŠMÍDA**
PĚVECKÉ NASTUDOVÁNÍ
A KOREPETICE **JIŘÍ ŠIMÁČEK**
KOREPETICE SBORŮ **BOHUMIL VAŇKÁT**
KLAVÍRNÍ DOPROVOD **VLASTIMIL ONDRUŠKA**
HLASOVÝ A PĚVECKÝ
PORADCE **JURAJ ČIERNIK**

JAREK LUKAVSKI, nezaměstnaný ocelář **Igor Orozovič**
ONDRA LUKAVSKI, jeho syn **Michal Návrat**
/ **Radek Slaný**

EVA LUKAVSKA, jeho manželka
(jsou před rozvodem) **Lada Bělašková**
VÁCLAV, její druh **Tomáš Jirman**
NATALI, jeho nejlepší přítelkyně **Natali Yves Saint Bohemia**
Platina Školout / Richard

DAVID BUCHTELA, nezaměstnaný ocelář **Jiří Sedláček**
JIŘINA BUCHTELOVÁ, jeho manželka **Anna Cónová**
LEXA MUCHA,
nezaměstnaný kontrolor z téže ocelárny **Vladimír Polák**

VIKI MUCHOVÁ, jeho manželka	Kateřina Vainarová
MARTIN GREGOR, nezaměstnaný ocelář	František Strnad
KVĚTA GREGOROVÁ, jeho churavá matka	Alexandra Gasnářková
ROMAN, nezaměstnaný ocelář	Robert Urban
TADEÁŠ BEJK ŠIMERDA, ocelář v penzi	Ota Maňák
ŽANETA SOMMEROVÁ, pianistka	Veronika Forejťová
MÁRIO STRIP STERON, striptér	Jakub Mazúch
	/ Rocky
RUDA, nezaměstnaný ocelář	Vladimír Čapka
TONY ROMEO, majitel klubu	David Viktora
SOŇA, Jarkova občasná přítelkyně	Lenka Zbranková
ZUZANA, kamarádka Evy a Jiřiny	Hana Fialová
JANA, další kamarádka Evy a Jiřiny	Markéta Glosová
	/ Vendula Nováková
MILAN, MUŽ, TANEČNÍK	Zbigniew Kalina
OCHRANKA, POLICISTA, BĚŽEC	Radomír Seidler
	/ Jan Nesét

Kapela hraje ve složení:

Václav Grigor – trubka

Mojmír Blašík – trubka

nebo **Petr Kabil** – trubka

Marcela Božíková – altsaxofon, flétna

Radek Král – tenorsaxofon, klarinet, flétna

Jaroslav Sokol – barytonsaxofon

nebo **Zbigniew Kaleta** – saxofony, klarinet

Vladimír Ševčík – trombon nebo **Luboš Konečný** – trombon

Jan Kyjovský – kytara

Vlastík Šmída – piano, klávesy

Přemysl Mixa – basová kytara nebo **Jenny Krompolc** – basová kytara

Patrik Benek – bicí nebo **František Škrála** – bicí

Projekce – kamera

Petr Vejslík, David Bazika

Střih

Dalibor Černák

Představení řídí

Věra Kryšková

Text sleduje

Jana Hořinová

Premiéra 16. června 2011 v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona

Technický šéf	Stanislav Muntág
Šéf výpravy	David Bazika
Vedoucí umělecko-dekoračních dílen	Barbora Macháčová
Vedoucí výroby kostýmů	Eva Janáková
Jevištní mistři	Miloslav Novák Petr Novák
Mistr osvětlení	Stanislav Dvořák
Mistr zvuku	Otakar Mlčoch
Mistrová vlásenkárny	Renáta Školoutová
Mistrová garderoby	Naděžda Vránková
Mistrová rekvizit	Alexandra Václavíková

Scénické dekorace vyrobily umělecko-dekorační dílny NDM.

Technolog – Ivana Stuchlíková, mistr čalounické dílny – Petr Missig, mistr malířsko-kašérské dílny – Jaroslav Macháč, mistr truhlářské dílny – Radomír Maschke, mistr zámečnické dílny – Milan Rous, mistr zbrojírsko-šperkařské dílny – Jaroslav Dovalil

Scénické kostýmy a doplňky vyrobily krejčovny NDM.

Mistrová dámské krejčovny – Iva Koplová, mistrová pánské krejčovny – Jiřina Richtrová, modistka-dekoratérka – Věra Siostrzonková

D

O

N

A

H

A

Na začátku bylo slovo,

přesněji řečeno více slov v povídce Wendy Holdenové. Slovo doplnil obraz, když povídka posloužila jako námět k filmu režiséra Petera Cattanea a scénáristy Simona Beaufoye. Ač šlo o režijní debut, film posbíral množství cen a stal se anglickou komedií roku. Nakonec slovo a obraz doplnily hudba a tanec, když vznikl americký divadelní muzikál. Na internetových rozpravách o filmu jsem zachytil názor: „Jen aby se toho teď nechytili Američani, ti by to úplně zničili.“ Američané se toho jak vidno chytili, ale naštěstí to dopadlo výtečně, vznikl muzikál, který se od většinové produkce výrazně liší, především tím, že mluvené slovo mezi písněmi není žádnou „vatou“, ale „regulérní“ hrou, a hudba je poněkud méně sladkobolná než obvykle, naopak, najdeme tu prvky jazzu či rocku. A protože děj se odehrává v průmyslovém městě s hutnickou tradicí, rozhodli jsme se ho se vším všudy přesunout do Ostravy. Většina postav mluví tak, jak jim dialogy z češtiny do „ostravakovštiny“ (která se od „ostravštiny“ v některých detailech mírně liší) přeložil blogger Ostravak Ostravski. Slovo má nyní původní překladatel do češtiny Pavel Dominik, který nám představí autory (dílem přispěla též agentura Aura-Pont):

Terrence McNally

Americký dramatik Terrence McNally (1939) se narodil v St. Petersburgu na Floridě, dětství však strávil v texaském Corpus Christi. V roce 1956 odešel na newyorskou Columbia University, kde studoval anglistiku, ale zároveň se tam již prosadil jako autor – napsal scénář pro každoroční studentské představení, recesistickou taškařici mající na univerzitě více než staletou tradici. Nedlouho po promoci odjel do Mexika s cílem soustředit se pouze na psaní – výsledkem byla jednoaktovka, kterou poslal do newyorského sdružení pro herce, režiséry a dramatiky – proslulého Actors Studia. Hra sice přijata nebyla, avšak studio rozpoznalo McNallyho talent a nabídlo mu místo inspicienta, aby se mohl zevrubně seznámit s divadelním provozem. Není bez zajímavosti, že na počátku své newyorské kariéry byl chráněncem a milencem významného dramatika Edwarda Albeeho.

Několik raných komedií jako *Další* (Next, 1969) a *Ritz* (The Ritz, 1975) bylo příznivě přijato kritikou, avšak skutečný úspěch mu přinesla teprve až hra *Frankie a Johnny* (Frankie and Johnny in the Clair de Lune, 1982) a její filmová adaptace s Al Pacinem a Michelle Pfeifferovou. Prvním muzikálem, pod kterým bychom našli jeho podpis, bylo *Kluziště* (The Rink, 1984). O šest let později dostal cenu Emmy za nejlepší scénář k miniseriálu *Andrého matka* (Andre's Mother, 1988), dramaticky pojednávajícího o osudu matky snažící se vyrovnat se smrtí svého syna, který zemřel na AIDS. Na muzikálové jeviště se McNally vrátil roku 1992 *Polibkem pavoučí ženy* (Kiss of the Spider Woman, podle románu Manuela Puiga), v němž se zabývá složitým vztahem dvou mužů sdílejících celou latinskoamerického vězení. Toto dílo získalo následujícího roku Tony Award za nejlepší libreto k muzikálu. V roce 1997 spolupracoval se Stephenem Flahertym a Lynn Ahrensovou na hudební adaptaci románu E. L. Doctorowa *Ragtime* – muzikál se hrál na Broadwayi až do ledna roku 2010. Mezi další úspěšné McNallyho hry patří *Láska! Odvaha! Soucit!* (Love! Valour! Compassion! 1994), zkoumající homosexuální vztahy osmi mužů, *Mistrovská lekce* (Master Class, 1995), charakterová studie legendární operní divy Marie Callasové, oceněná Tony Award za nejlepší hru, a *Oddanost aneb Látka, z níž utkány jsou sny* (Dedication or the Stuff of Dreams, 2005).

V roce 1997 vyvolal McNally polemickou bouři svým dílem *Corpus Christi*, moderním převyprávěním příběhu Ježíšova narození, života

a smrti, v němž Krista a jeho učedníky zobrazil jako homosexuály. Extremistické náboženské skupiny autorovi vyhrožovaly smrtí, po londýnské premiéře dokonce muslimská skupina Ochránci posla Božího Ježíše vydala fatwu, verdikt odsuzující McNallyho k smrti.

V posledních letech vzbudily zájem jeho hry *Shoda* (Deuce, 2007) a *Zlatý věk* (Golden Age, 2009). Letos měl v broadwayském divadle Neil Simon Theatre premiéru jeho muzikál *Chyť mě, když to dokážeš*, který vznikl podle filmu Stevena Spielberga.

Terrence Mc Nally se může pochlubit více než dvaceti nominacemi na prestižní ocenění, z nichž se nadpoloviční většina proměnila ve vítězství – včetně čtyř Tony Award, čtyř Drama Desk Award, ceny Emmy a dalších. Za libreto k muzikálu *Donaha* (The Full Monty) byl nominován na Tony Award. Od roku 1970 je členem a od roku 1981 místopředsedou rady amerického Sdružení dramatiků.

DO N A H A

David Yazbek

David Yazbek (1961) se narodil v New York City židovské matce s italskými kořeny a libanonskému otci. Od útlého dětství projevoval výrazné hudební nadání, na základní škole chodil na hodiny violoncella, později klavíru. Po absolvování Brown University v roce 1982 dostal práci jako scenárista Noční show Davida Lettermana, brzy však odešel, aby se mohl výhradně věnovat hudbě. V letech 1987–1989 spoluvlastnil nahrávací společnost Manhattan Recording Company a složil mnoho reklamních znělek.

Yazbek vydal čtyři rocková alba (*The Evil Monkey Man* – 2009, *The Laughing Man* – 1997 cena AFIM za nejlepší popové album, *Tock a Damascus*), dokládající nejen šíři jeho talentu, ale i velký smysl pro suchý humor. Skládal také písničky a hudbu k televizním pořadům pro děti. Jako producent se podílel na nahrávání alb skupin jako XTC, Spacehog, Tito Puente, The Persuasions a Queen.

V roce 2000 oslovil broadwayský režisér Jack O'Brien skladatele a textaře Adama Guettela, aby napsal hudbu a texty písní k muzikálu inspirovanému filmovým hitem *Donaha* (*The Full Monty*, 1997). Guettel nabídku odmítl, ale doporučil Yazbeka, s nímž hrával v jedné kapele. Yazbek se úkolu ujal v úzké spolupráci s libretistou Terencem McNallym. Muzikál měl úspěch, byť ho toho roku mírně zastínil *Producenti* Mela Brookse. *Donaha* se hrálo dva roky a Yazbek byl nominován na Tony Award za nejlepší původní hudbu a Drama Desk Award za vynikající texty písní – nakonec získal Drama Desk Award za skvělou a originální hudbu. V roce 2002 se podílel jako autor písňových textů na muzikálu *Bombajské sny* (*Bombay Dreams*).

Yazbek je autorem hudby k hudební adaptaci Almodóvarova filmu *Ženy na pokraji nervového zhroucení*, která měla premiéru na Broadwayi v listopadu 2010. Mezi jeho další projekty patří již delší dobu připravované muzikály *Bruce Lee: Cesta na Západ* (*Bruce Lee: Journey to the West*), příběh slavného mistra bojových umění, a *Houdini*, vycházející ze života proslulého eskapologa a iluzionisty Harryho Houdiniho.

Pavel Dominik

D O N A H A

Když Donaha, tak donaha

Muzikál o pánských striptérech se nerežuruje mnohokrát za život, položili jsme tedy několik otázek Pavlu Šimákovi.

Hutníci se stanou striptéry? Není to téma tak trochu vycucané z prstu?

Absolutně ne. Naopak si myslím, že naše „ostravská“ varianta se velmi přibližuje původnímu vyznění předlohy, která přímo reagovala na hromadné propouštění ocelářů v anglickém Sheffieldu. Muzikál *Donaha!* se dnes již bere spíše jako vděčná látka pro sérii více či méně povedených gagů na téma svlékání, ale právě zasazením muzikálu do ostravského prostředí se můžeme vrátit i k trochu hlubším motivům.

Už předem bylo všem jasné, že pro Ostravaka Ostravskeho, který texty převádí do „ostravkovštiny“, bude nejtěžší překlád textů písní tak, aby délkou slabik a rytmem sedly hercům správně „do úst“. Jak uspěl?

Překvapivě dobře. Samozřejmě, písňové texty jsme tu a tam museli „vypilovat“, protože „kratkost ostravske řeči“ se někdy hůře kombinuje s melodičností Yazbekovy hudby.

Muzikál se jmenuje Donaha! Znamená to tedy, že herci budou skutečně zcela bez oděvu?

Když Donaha, tak donaha. V bratislavském Národním divadle to vyřešili tak, že ve chvíli, kdy herci odkládají poslední součást oděvu, zhasnou světla. Ovšem bulvární fotograf, který navštívil představení, v onu chvíli zmáčkl spoušť fotoaparátu s bleskem.

Budeme tedy provádět osobní prohlídky diváků, jako třeba na hokeji či na fotbale?

Ano, dokonce jsme byli nuceni najmout specializovanou bezpečnostní agenturu, která má zkušenosti např. z koncertů Madonny, Michaela Jacksona nebo Pink... Ne, samozřejmě si dělám legraci. (*směje se*) Nic takového nebude potřeba, ale naši diváci si i tak přijdou na své (na rozdíl od bulvárních fotografií).

Protože naše inscenace se točí především kolem ústřední šestice těch, kdo na konci skončí skutečně donaha!, věnujeme jim následující fotoseriál. Na první fotografii v hutnickém František Strnad, Robert Urban, Vladimír Polák, Jiří Sedláček, Ota Maňák, v pozadí Igor Orozovič.

Čistě hypotetická situace: nejsou peníze a Národní divadlo moravskoslezské zaniká. Pavlu Šimákovi, uměleckému šéfu činohry, blikne hlavou: co takhle udělat to stejně jako oni hutníci? Šel bys do toho?

A proč si myslíš, že uvádíme muzikál Donaha!...?

František Strnad, Robert Urban, Vladimír Polák, Jiří Sedláček, Ota Maňák,
v pozadí Igor Orozovič

František Strnad, Robert Urban, Vladimír Polák, Jiří Sedláček, Ota Maňák,
v pozadí Igor Orozovič

Jak vidíte, už na zkušebně se naše šestice odhodlala k odvážným tanečním variacím. František Strnad, Robert Urban, Vladimír Polák, Igor Orozovič, Jiří Sedláček, Ota Maňák

František Strnad, Robert Urban, Vladimír Polák, Igor Orozovič, Jiří Sedláček,
Ota Maňák

Robert Urban, Vladimír Polák, Igor Orozovič, Jiří Sedláček, Ota Maňák

Robert Urban, Vladimír Polák, Igor Orozovič, Jiří Sedláček, Ota Maňák

Překladatelova zpověď

Protože muzikál o pánské striptýzové skupině se mnohokrát za život ani nepřekládá, přinášíme také rozhovor s Pavlem Dominikem. Vzhledem k tomu, že je to jeho první spolupráce s činohrou NDM, bude to povídání obsáhlejší.

Jaké to je vrátit se po letech do Ostravy?

Velmi zvláštní, velmi příjemné. Můj ostravský návrat trvá už více než tři roky od chvíle, kdy jsem byl pozván do křesla pro hosta v klubu Fiducia. Jezdím sem více méně pravidelně a moje pocity oscilují mezi nadšením z téměř hmatatelné energie, kterou tu vnímavý člověk cítí na každém kroku, a rozladěním z krotkého, nedostatečně sebevědomého – nedostatek sebevědomí v Ostravě, to je tedy paradox! – místy až diletantského přístupu k obnově a rozvoji města. Vidím Ostravu jako svébytný životní prostor s obrovským potenciálem a zároveň, bohužel, jako město zmarněných příležitostí. Jistě je ti jasné, že to není povýšená kritika občasného návštěvníka, ale spíš povzdech zoufalého občana, který má tohle město rád. Tím spíš obdivuji neúnavnou snahu všech, jimž jde o zkulturnění společně sdíleného prostoru, ať jsou to zdejší skvělé divadelní scény, ale například i Spolek pro ostravskou kulturu, Kabinet architektury, Dům umění či Fiducia.

Muzikál *Donaha!* se již dlouho úspěšně uvádí v mnoha českých divadlech. Jak se k nám vůbec dostal?

V divadelním oddělení agentury Aura-Pont se zrodil nápad přivézt muzikál, který by se lišil od většiny těch, co se u nás hrají. Volba padla na *Donaha!*, hudební komedii, která sice vychází ze scénáře k úspěšnému britskému filmu, ale zároveň je umocněna vynikající původní hudbou. Přiznám se, že jsem byl potěšen, když jsem dostal nabídku, abych muzikál přeložil. A rovnou dodávám, že od počátku jsem byl přesvědčen, že nejlip by mu to slušelo v Ostravě. Jenže právě tady v divadle se dlouho nedělo nic. K obratu došlo, pokud si dobře vzpomínám, teprve asi před půldruhým rokem, když jsme spolu vymysleli jakousi přidanou hodnotu, figl, kterým se tato verze – kromě toho, že jako jediná v republice pracuje s živým orchestrem – měla odlišit od všech dosud uvedených inscenací, totiž převedení textu do ostravského dialektu. Což není vůbec tak jednoduché, jak by se mohlo zdát.

Jak to myslíš?

Myslím tím volbu takové roviny jazykové „úpravy“ textu, která by při jejího provedení toto nářečí nekarikovala, a naopak působila přirozeně – tedy ne jako nějaká exkluzivní fosilie pro pamětníky, ale jako integrální součást geografického, socio-kulturního prostředí, které se s hrdostí hlásí ke svým tradicím, v tomto případě i silnému, charakteristickému a nezaměnitelnému stylovému prvku ostravského regionu. Prostě způsobem, jakým se to podařilo v *Deniku Ostravaka*, *Brenpartiji* nebo nejnověji v *Pestrých vrstvách*. Oslovit v tomto případě Ostravaka byl od tebe výborný nápad.

Jak jsi spokojen s jeho převodem tvého překladu do ošravštiny a jak se ti s ním spolupracovalo?

Na první otázku odpovídám: spokojen jsem velmi, spolupracovat s ním byla radost. I když – spolupráce je možná trochu silné slovo. Jelikož si Ostravak přál zůstat v anonymitě, jen jsme si dopisovali mailem. Postupně mi posílal svůj „překlad“ a já ho pokaždé pečlivě přečetl a zredigoval a teprve potom jsem ho poslal tobě a režisérovi. Je zajímavé, jak se mi při tom oživovala jazyková paměť – přece jen jsem strávil v Ostravě a Havířově téměř celé dětství – takže jsem si občas vybavil nějaký pěkně šťavnatý výraz nebo slovní spojení, prostě „fajny dřyst“, a nabídl ho k použití. Zkrátka, rozuměli jsme si skvěle. A rád opakuji: Ostravak stál před hodně těžkým úkolem, ale zvládl ho výtečně.

Mimochodem, je tento muzikál prvním, který jsi přeložil?

V tomto rozsahu ano, ovšem na dostřel tak velkému úkolu jsem se ocitl při překládání libreta a psaní textů pro pražské Národní divadlo k opeře *Máchův deník*, jejímž autorem je Emil Viklický, a která se před lety hrála v Divadle Kolowrat. Byl to pikantní projekt, anglické libreto napsal podle intimních deníků K. H. Máchy Izraelec...

Jak ty sám vidíš *Donaha*!?

Asi se mnou budeš souhlasit, že tento komediální muzikál je kromě jiného zajímavý tím, jak harmonicky spojuje melodickou a působivou hudbu se silným příběhem. Nabízí tedy nejen pěvecké, ale i skvělé herecké příležitosti. Hlavním tématem téhle komedie není nahota, byť se okolo ní všechno točí, ale jímavý příběh propuštěných ocelářů, obyčejných lidí, kteří se nebojí vzít osud do vlastních rukou.

Je vůbec možné porovnat *Donaha!* s běžnou muzikálovou produkcí?

Zdá se mi, že většina běžné muzikálové produkce se nachází na kvalitativně mnohem horší úrovni než *Donaha!* S muzikálem se to někdy má jak s pornofilmem, kde chatrný děj slouží pouze pro přesun od jedné erotické scény k druhé. U muzikálů, kde se hudební čísla musejí provázet, bývá ovšem nákladnější výprava, aby si diváci přišli na své. Schválně říkám „někdy“ a „bývá“, protože existují skvělé muzikály, u nichž působivý, kvalitním libretem povýšený příběh ladí s výjimečnými melodiemi a texty, např. *My Fair Lady* nebo *West Side Story*.

Kromě jiných autorů překládáš Nabokova a Rushdieho. Je velký rozdíl mezi překladem náročné beletrie a divadelní hry?

To jsi mě trochu zaskočil – je a není. Cíl je stejný, východiska jiná. Divadelní hry jsou, nebo by měly být, ze své podstaty texty dramatickými čili určenými k přednesu na scéně. Některé podmínky – například přirozenost a mluvnost dialogů, zachování případných charakterizačních znaků v jazyce postav – platí i pro překládání prózy, ovšem u převodu dramatu je třeba mít na paměti, že na jevišti se informace předávají nejen slovy, ale i hereckou akcí a gestem – a zároveň myslet na diváka, který uslyší text poprvé a nemá po ruce autorské či jevištní poznámky. A hlavně se nechce nudit! Mám-li být upřímný, překlad divadelních dialogů mi připadá stále těžší, jeho obtížnost bývá často souměřitelná s prací na překladu jakéhokoli složitého prozaického díla. A je lhostejné, zda se jedná o konverzační komedii, hutné drama nebo one-man show. Vznik kvalitní inscenace je podmíněn mnoha faktory, kvalitní překlad je nepochybně jedním z nich.

Je překlad tvou interpretací textu? Jak přistupuješ k textům, kde jsou významy nejednoznačné?

Jak kdy. Už se mi ale stalo, že některé texty si o konečný tvar řekly samy, cosi v nich mě uhranulo a navedlo určitým směrem, z něhož jsem pak nemohl uhnout, ani kdybych chtěl. A mně se nechtělo. To platí například o hrách *Debris* nebo *39 stupňů*, překládaných pro Dejvické divadlo. U většiny textů bych se ovšem do nějaké hodně odvažné interpretace bez předchozí konzultace s dramaturgem či režisérem nepustil, byť mám jako autor překladu dost volnou ruku.

Co považuješ při překládání za nejsložitější?

Úplně jednoduché asi není nic, počínaje důkladným dešifrováním textu a konče výběrem adekvátních prostředků k jeho převodu do češtiny. Musím přiznat, že čím déle se překladem dramatických textů zabývám, tím víc si uvědomuji jejich záludnost. Naopak nejpříjemnější je pro mě společné čtení hotového překladu – s dramaturgem, režisérem, s herci na první čtené zkoušce. Sebelepsí představitost nenahradí hlasy herců, takové čtení pak bývá užitečné i proto, že může inspirovat k nabídce dokonalejšího řešení.

Jak pracuješ na textu? Je překlad, který odevzdáváš divadlu, definitivní?

Povinností je dodat hotový tvar, tj. v daném okamžiku ten nejlépe možný. Text si poté, samozřejmě prizmatem svých záměrů a představ, přečtou dramaturg s režisérem, na jejichž popud je možné provést dodatečné úpravy. Ani pak ale nemusí mít překlad punc definitivnosti. Vzpomínám si, jak jsem po zhlédnutí zkoušky jedné hry na jevišti nabídl herečce výstižnější alternativu, protože její replika si to v kontextu inscenované situace najednou namířila úplně jinam. Je-li text neúnosně dlouhý, případné škrty provádějí dramaturg s režisérem, sám je navrhuji jen výjimečně.

Co zajímavého tě v divadle v příští sezóně čeká?

Jsem dost zvědavý na inscenaci Wildeovy hry *Jak je důležité mítí Filipa*, která se bude na podzim zkoušet v pražském Divadle Na Jezerce, pro něž jsem na objednávku vytvořil nový překlad. Mimořádně se pak těším na příští rok, kdy mě čeká spolupráce s Januszem Klimszou v Divadle Ungelt, pro které jsem přeložil pozoruhodnou hru Keitha Huffa *Deštivé dny*. Mám v hlavě pár dalších plánů, mezi nimi i takové, které by mě za určitých okolností mohly v některé z dalších sezón přivést zpátky do Ostravy. Kdoví, třeba zase do NDM – je tu skutečně vynikající herecký soubor. Zdejší *Konec masopustu* byl pro mě největším divadelním zážitkem loňského roku.

Tak snad brzy na viděnou v Ostravě!

Za oba rozhovory poděkoval Marek Pivovar

Proč ty šibalské výrazy? Za chvíli začne „přituhovat“! Robert Urban,
Vladimír Polák, Igor Orozovič, Jiří Sedláček

A už „přituhlo“! František Strnad, Igor Orozovič, Jiří Sedláček (stydlivý)

František Strnad, Igor Orozovič, Vladimír Polák, Jiří Sedláček (zatím stále stydlivý, ale na jevišti mu to nebude nic platné)

V plné parádě. František Strnad, Robert Urban, Vladimír Polák,
Igor Orozovič, Jiří Sedláček, Ota Maňák

Finální scéna. Zatím cudná. František Strnad, Igor Orozovič, Jiří Sedláček

František Strnad, Igor Orozovič, Vladimír Polák (torzo), Jiří Sedláček

Tohle se stane, když někdo přinese na zkoušku kameru. Aktéři s režisérem a choreografem nevěřícně zírají na obrazovku: opravdu takhle skvěle tančí činoherci? František Strnad, Jiří Sedláček, Igor Orozovič, Ota Maňák, Denny Ratajský, Vladimír Polák, Robert Urban, Pavel Šimák

Pavel Dominik

Narodil se roku 1952 v Ostravě. Od konce 60. let žije v Čechách, kde roku 1975 ukončil studium anglistiky na pražské filozofické fakultě. Po tříměsíční epizodě učitele ruštiny odchází na „volnou nohu“ jako tlumočník a překladatel. U této profese zůstává až do počátku 90. let, kdy se začne na několik let věnovat překladu a tvorbě dialogů pro dabing (*Přelet nad kukaččím hnízdem* s režii E. Klose ml. je zvolen nejlepším dabingem roku 1998).

Pavel Dominik je znám především svým úsilím přiblížit českým čtenářům dílo Vladimira Nabokova (např. *Pnin*; *Lolita*; *Dar*; *Bledý oheň*) a Salmana Rushdieho (*Děti půlnoci*, *Čarodějka z Florencie*), ale překládal i jiné autory (např. Graham Greene, Philip Roth, Henry Miller). V posledních letech se uplatňuje i v oblasti dramatické, k jeho nejznámějším překladům patří monodramata *Můj báječný rozvod* (E. Balzerová) a *Shirley Valentine* (S. Stašová), *Vše o mé matce a Holky z kalendáře* (Divadlo ABC), *Šest tanečních hodin a Ledňáček* (Ungelt). V několika českých divadlech se hraje muzikál *Donaha!* Překladatelovu dílu se mnohokrát dostalo značného uznání, tím nejvýznamnějším je Jungmannova cena za nejlepší překlad roku 1991 (Vladimir Nabokov: *Lolita*).

Ostravak Ostravski

Taki pajtaš, ani mladý, ani starý, kery meška v Ostravě a chodi tu do roboty. Posledni dobu se cyti, že mu život čimdalvic valchuje řbet. Přypada se jak remiks všeckich tych něšťastniku z Holych dup. Asy kryza teho ustředniho věku, či kereho šlaka. Pomaha mu s tym jedna robka s jednym malým barabčikem, s keryma skuša žit, ale esli se mu to dařý, něvi ani on sam.

Pavel Šimák

Narodil se v roce 1972 v Sokolově. K divadlu ho přivedl režisér a zakladatel legendárního Kladivadla Pavel Fiala. Věnoval se zpočátku herectví a pohybovému divadlu, vystudoval pražskou konzervatoř (jeho pedagogové byli například L. Mrkvička, K. Jerneková nebo V. Bublíková). Už na konzervatoři napsal a režíroval jedno z absolventských představení. Po několikaletém hereckém angažmá v pražském Divadle ABC vystudoval režii na brněnské JAMU (jeho hlavním pedagogem byl prof. A. Hajda, dalšími potom například legendární P. Scherhauser, A. Goldflam nebo A. Přidal).

Už ve školních učebnách a později brzy ve školním divadle nebo v době jeho studií se vynořilo několik oceňovaných inscenací (J. Topol – *Anděl exit* a J. A. Pitínský – *Pokojíček* na JAMU, M. Horoščák – *Važený hlavy* v Divadle Husa na provázku nebo vlastní dramatisace kultovního románu J. Kerouaca *Na cestě* v Divadle v 7 a půl). V této době také spolupracoval a zrealizoval dvě inscenace se sluchově postiženými herci v Divadle Neslyším.

Několik posledních let se soustavně věnuje i práci pro televizi – režii záznamů vlastních divadelních představení, dokumentům, populárně naučným cyklům.

Jako podstatné se v perspektivě času jeví jeho inscenace *Hráči* – MD Zlín, *Murlin Murlo* – Divadlo Husa na provázku, *Červený a černý* – MD Zlín, *Hamlet now* ve volné produkci, *Baletky* – Divadlo Husa na provázku a z posledních *Amadeus* v NDM Ostrava.

Největšího účinku dosahuje jeho tvorba při kombinaci silného hereckého divadla s výraznými pohybově hudebními a výtvarnými složkami jeho inscenací.

Marek Pivovar

Narodil se v roce 1964 v Brně, studoval divadelní vědu na filosofické fakultě Masarykovy univerzity (tehdy UJEP) v Brně, pak působil jako kulturní redaktor Brněnského večerníku, revue Box Jiřího Kuběny a nakonec jako redaktor České televize v Brně.

Od roku 1994 žije v Ostravě a je dramaturgem činohry NDM (dva roky byl na částečný úvazek také dramaturgem činohry Národního divadla Brno). Dramaturgicky se podílel na přibližně šedesáti inscenacích. Píše dramaturgické i původní hry (mj. *Klub sebevrahů*, *Nezdárný syn*, *Tajný ctitel*, *Neználek podle Stanislavského*, *Romance pro křídlovku*, *Zlaté rouno*, *Kronika města Kocourkova*, *Amberville*, *Moskva → Petušky*, také dvě baletní libreta pro NDM – *Tance Rudolfa II.* a *Spor aneb Dotyky a spojení*).

V roce 2000 se zúčastnil mezinárodního divadelního festivalu Temporalia v Bruselu se svou hrou *Evropa, Evropa aneb Jak John Brown a doktor Lukomski naklonovali Evropskou unii*.

Trvale spolupracuje jako režisér a autor s Českým rozhlasem, občasně s Českou televizí.

David Bazika

Narodil se v roce 1974 v Praze. Studoval na fakultě architektury ČVUT a DAMU – katedra scénografie (diplom u ing. arch. Ondřeje Nekvasila). Svou činnost dělí mezi práce pro televizi, film, architekturu, scénické expozice a především divadelní scény. Spolupracoval přibližně na padesáti inscenacích, na velkých i malých jevištích v Praze, Ostravě, Olomouci, Plzni a dalších scénách. Nejčastěji s režiséry Radovanem Lipusem, Jurajem Deákem, Štěpánem Páclem, Václavem Klemensem, Januszem Klimszou, Peterem Gáborem, Michalem Langem a dalšími.

Od sezóny 2009/2010 je scénografem a šéfem výpravy Národního divadla moravskoslezského v Ostravě a pedagogem DAMU v Praze.

Eva Kotková

Narodila se v roce 1963, studovala na katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty v Ostravě, kde absolvovala v roce 1989. Od té doby má za sebou kostýmní návrhy k téměř stovce divadelních inscenací. Počátek její kostýmní divadelní tvorby souvisí se vznikem Komorní scény Aréna, kde spolu s lidmi generačně spřízněnými vytvořila kostýmy do asi třiceti inscenací režisérů R. Lipuse, P. Nosálka, O. Meleškiny-Smilkové, V. Klemense.

Odtud vedla cesta k práci výtvarníka kostýmů do dalších divadel: Národního divadla moravskoslezského, Divadla loutek v Ostravě, Moravského divadla Olomouc, Těšínského divadla, Klicperova divadla v Hradci Králové, Divadla na Vinohradech, Stavovského divadla a Švandova divadla v Praze.

Její tvorby využívají také polské scény ve Varšavě, v Opoli a Bielsku-Biale. Dlouhodobě spolupracuje s Tanečním sdružením Janáčkovy konzervatoře, s Tanečním divadlem Zóna, s choreografy L. Dřímálovou, I. Hurychem a I. Vejsadou.

Pro Českou televizi vytvořila kostýmy k několika televizním filmům a pohádkám. Jako výtvarník pracovala na seriálu dokumentů o moderní architektuře *Šumná města* a na cyklu o etiketě *Světáci*. Výtvarně se podílela i na projektu ČT *Hotel Insomnia*. Kostýmy navrhovala pro filmy *Mír jejich duším*, *Žralok v hlavě* a pro seriály *Letiště* a *Zázraky života*.

Denny Ratajský

Narodil se v roce 1980 v Uherském Hradišti. Studium herectví na JAMU v Brně ukončil v roce 2002 (absolvoval titulní roli Puškinova Oněgina). V sezóně 2002/03 byl v angažmá v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, kde si zahrál např. Sigismunda v Calderónově hře *Život je sen*. Od roku 2003 není v trvalém angažmá a působí především v Praze, nejčastěji v inscenacích Divadla Na Fidlovačce. V současné době tam hraje mj. Perčíka ve Steinově, Bockově a Harnickově *Šumaři na střeše*, Spytihněva v *Hostinci U kamenného stolu* (podle Poláčka), Farmáře ve V+W úpravě Laneho *Divotvorného hrnce* (na inscenaci se podílel i jako choreograf). Hostoval i v Divadle pod Palmovkou (Libor v Procházkově komedii *Ještě jednou, pane profesore*), ve Státní opeře Praha (Šumichrást Alfa v Horáčkově muzikálu *Kudykam*). V Městském divadle v Brně se podílel na inscenaci muzikálu *Mary Poppins* (spolupracoval na choreografii a účinkuje v roli Kominíka Berta) a v Národním divadle Praha na inscenaci *Zkrocení zlé ženy* v roli Hortensia. V činoherních inscenacích se uplatňuje rovněž jako choreograf, věnuje se i tanci a stepu (získal četná uznání na stepařských soutěžích – i v zahraničí).

Vlastik Šmída

Klavírista Vlastimil Šmída je jeden z hlavních motorů jazzového dění na severu Moravy a bez diskuse i jeden z nejzajímavějších improvizátorů u nás. V současné době je členem několika jazzových formací, tvořených předními jazzovými interprety naší i zahraniční hudební scény. Je zakladatelem a kapelníkem mezinárodního jazzového big bandu B.O.B., spoluzakladatelem a členem dalších mezinárodních či domácích sestav jako např. Plán B, FMQ, Lazaro Cruz kvintet a dalších, s kterými koncertuje v jazzových klubech nebo na domácích i mezinárodních jazzových či multižánrových festivalech. V minulosti spolupracoval s předními interprety mnoha žánrů (např. Borisem Urbánkem, Emilem Viklickým, kapelou Buty, Big Bandem Gustava Broma, Jamesem Morrisonem a mnoha dalšími), věnuje se rovněž skladatelské a aranžérské práci (např. pro Divadlo Petra Bezruče, Komorní scénu Aréna, NDM, Státní operu Praha), nahrávání (v Českém rozhlasu a České televizi) a také působí jako pedagog a korepetitor na Janáčkově konzervatoři a gymnáziu, Lidové konzervatoři a Ostravské univerzitě.

Jiří Šimáček

Narodil se v roce 1946 v Duchcově. Vystudoval Státní konzervatoř v Ostravě (klarinet a klavír) a JAMU v Brně (klavír). V roce 1970 nastoupil na ostravskou konzervatoř, kde působí dodnes jako pedagog a koncertní doprovod. Nesčetněkrát se se svými studenty účastnil mezinárodních soutěží, kde mnohokrát získal ceny za klavírní doprovod. Už v roce 1970 začal koncertně spolupracovat s operou i operetou Státního divadla v Ostravě (dnes NDM), doprovázel na zájezdech Vladimíra Menšíka a další umělce (například s pořadem *Křeslo pro hosta*). V roce 1970 se také poprvé spolupodílel na činoherním představení (V. V. Štech, *Třetí zvonění*). Od té doby spolupracuje s menšími přestávkami s NDM pravidelně, od roku 1991 již kontinuálně. Mimo jiné se podílel na inscenacích *Šumař na střeše*, *Balada pro banditu*, *Muž z kraje La Mancha*, *Krvavá svatba*, *Šakalí léta*, *Cabaret*. V činohře působí jako korepetitor a převládající měrou se podílí na pěveckém nastudování. Dlouhodobě spolupracoval také s Českou televizí, především s režisérem Zdeňkem Havlíčkem, na zábavné tvorbě.

Pozor! Který z herců se nechal takto odvážně vyfotografovat?

Zmýlená neplatí! Tohle je profesionál. Rocky.

Rocky v plné parádě.

D O

N

A

H

A

Světová premiéra

muzikálu Donaha! proběhla v divadle „OLD GLOBE THEATRE“ v kalifornském San Diegu. Na přání agentury, zastupující tento titul, uvádíme také stručné životopisy některých zúčastněných:

The Old Globe Theatre – držitel ceny Tony

Pod vedením uměleckého ředitele Jacka O'Briena, produkčního ředitele Gareta B. Clarka a výkonného ředitele Craiga Noela se divadlo stalo vlajkovou lodí uměleckých organizací v San Diegu a jedním z nejuznávanějších regionálních divadel v USA. Bylo založeno v r. 1935 a ročně představuje 14 her a muzikálů od Shakespeara po Stopparda a Sondheima. Mnoho titulů, které divadlo nastudovalo ve světové premiéře (např. *Into the Woods*, *Čas na koktejl* a další), slaví úspěchy na Broadwayi i v regionálních divadlech po celé Americe.

Ted Sperling – hudební režie / vokální aranžmá

Pracuje pro broadwayská (mimo jiné – *Polibek pavoučí ženy*, *Bídníci*) i regionální divadla jako aranžér, ale také jako režisér a muzikálový interpret (např. v původním obsazení broadwayského muzikálu *Titanic*). V roce 2005 získal, spolu s Adamem Guettelem a Bruceem Coughlinem, cenu Tony za orchestraci muzikálu *The Light in the Piazza*.

V roce 2006 získal cenu od Ted Shen Family Foundation v oboru hudební divadlo.

K jeho posledním pracím patří revivaly muzikálů *Guys and Dolls* a *South Pacific*.

Oficiální stránky autora jsou www.tedsperling.net.

Harold Wheeler – instrumentace

Pracuje jako dirigent, skladatel, aranžér a výkonný hudebník. Podílel se na řadě oceněných titulů broadwayského repertoáru, např. *Chorus Line*, *Tap Dance*, *Fame*.

Působil jako hudební režisér ceremoniálů letních olympijských her v Atlantě 1996 a je autorem hudby k filmové verzi McNallyho hry *Láska! Chrabrost! Soucit!*

V roce 2006 získal cenu Drama Desk Award za orchestraci muzikálu *Hairspray*.

Fox Searchlight Pictures Inc. – koproducent

Samostatná divize 20th Century Fox se specializuje na film, výrobu, produkci a distribuci filmů významných režisérů. K jejich titulům patří kromě celosvětově oceňovaného i komerčně úspěšného snímku *Donaha!* Petera Cattanea též *Kluci nepláčou* Kimberly Pierceové (s Oscarem oceněnou Hilary Swankovou), *Titus* Julie Taymorové, *Ledová bouře* Anga Leea, *Svůdná krása* Bernarda Bertolucciho nebo *Perem markýze de Sade* Philipa Kaufmana s hvězdnými představiteli Geoffreym Rushem, Kate Winsletovou, Joaquinem Phoenixem a Michaellem Cainem.

Lindsay Law – koproducent

Jeho kariéra producenta začala v televizi PBS seriálem *Divadlo v Americe* (*Theater in America*), který uváděl televizní adaptace řady významných inscenací regionálních divadel. V roce 1981 spolurozjžděl jinou sérii PBS – *Americké divadlo* (*American Playhouse*), z výkonného producenta se stal prezidentem společnosti, která vyrobila na 40 filmů, jako byly *El Norte*, *Zastřelil jsem Andy Warhola*, *Tenká modrá linie*, *Ethan Frome* a *Závěť*. Seriál *American Playhouse* představil televizní verze her Richarda Nelsona, Johna Guarea, Arthura Millera, Tennessee Williamse, Terrence McNallyho, Eugena O’Neilla, Sama Sheparda, Thorntona Wildera a dalších a také tři muzikálů dvojice Sondheim/Lapine. Během čtyř let, kdy stál v čele Fox Searchlight Pictures, společnost vyrobila a zajistila distribuci více než třiceti filmů, včetně slavného *Do naha!*

Thomas Hall – koproducent

Má za sebou úspěšnou kariéru v produkci komerčního i subvencovaného divadla. Jako produkční ředitel Old Globe Theatre v San Diegu připravil za 20 let více než 250 inscenací včetně světové premiéry muzikálu *Donaha*. Inscenaci tohoto díla produkoval také na Broadwayi i v londýnském West Endu. Na Broadwayi uvedl dále muzikály *Play On!* s hudbou Dukea Ellingtona a *Damn Yankees* (Cena Tony 1994) a novou inscenaci hry A. R. Gurneyho *Čas na koktejl*. Jiné inscenace, jejichž premiéry produkoval v regionálním divadle, nakonec rovněž zakotvily v New Yorku, jako např. Sondheimův muzikál *Into the Woods*. Byl rovněž producentem americké premiéry proslulé inscenace petrohradského Malého divadla *Bratři a sestry* v newyorském Lincolnově centru. Kromě svých produkčních aktivit

byl Thomas Hall členem a posléze předsedou California Arts Council, třikrát byl zvolen prezidentem organizace regionálních divadel v USA (The League of Resident Theatres) a v současnosti je partnerem konzultační manažerské firmy Albert Hall&Associates, LLC.

Tentokrát bez textu

Jste-li pravidelnými návštěvníky činoherních představení, víte, že na konci programu většinou otiskujeme text hry. Bohužel, v tomto případě nám zahraniční agentura, zastupující autory, nevyšla vstříc. Ale třeba to nakonec bude k něčemu dobré; ti z Vás, kdo si budou chtít jadrnou mluvu v převodu Ostravaka Ostravskeho vychutnat vícekrát, tentokrát nesáhnou po programu, ale přijdou se znovu podívat.

Marek Pivovar

Národní divadlo moravskoslezské děkuje společnosti ArcelorMittal Ostrava a.s., která umožnila natočení záběrů odpichu pro inscenaci Donaha! ve svém závodu Vysoké pece. Věříme, že i Vy, diváci, oceníte záběry z reálného prostředí, které jsou součástí inscenace.

Program vydalo
Národní divadlo moravskoslezské,
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava

Ředitel Jiří Nekvasil,
šéf činohry Pavel Šimák.
Redakce programu Marek Pivovar,
výtvarné zpracování programu a plakátu,
sazba Lubomír Šedivý,
textová korektura Pavel Hruška.
Fotografie Radovan Šťastný a archiv.

Tisk Ringier Axel Springer Print CZ a.s.

Autorská práva v České republice zastupuje Aura-Pont s. r. o.,
Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4.
Autorská práva Ostravaka Ostravskeho zastupuje Repronis, s. r. o.,
Teslova 873/2, 702 00 Ostrava – Přívóz.

Činnost Národního divadla moravskoslezského,
příspěvkové organizace statutárního města Ostrava,
je financována z rozpočtu města Ostravy.

Aktivity NDM jsou také finančně podporovány
Ministerstvem kultury České republiky
a Moravskoslezským krajem.

Mediální partner NDM:

Partner inscenace:

OSTRAVA!!!

deník

*Podporujeme významné
divadelní projekty*

VÍTKOVICE **MACHINERY GROUP**

vitkovice.com

Anna Cónová alias Jiřina Buchtelová vítá pracující roby.

Anna Cónová, Rocky

Rocky, Hana Fialová: Když se dáma nechá strhnout...

...jsou z toho někdy mdloby

Vladimír Čapka, František Strnad, Igor Orozovič

Alexandra Gasnářková, František Strnad

Jiří Sedláček, Igor Orozovič, v pozadí Zbigniew Kalina

Přežijí? Igor Orozovič, Jiří Sedláček

Přežili, ale za jakou cenu?

Propletenec Igora Orozoviče a Jiřího Sedláčka

Markéta Glosová, Lenka Zbranková, Hana Fialová, Anna Cónová

Markéta Glosová, Lenka Zbranková, Hana Fialová, Anna Cónová

Anna Cónová, Hana Fialová, Lada Bělašková

Lada Bělašková, Anna Cónová

Lada Bělašková

Lada Bělašková, Anna Cónová, v pozadí Hana Fialová, Markéta Glosová

Radek Slaný, Igor Orozovič

František Strnad

Igor Orozovič, František Strnad

Igor Orozovič, František Strnad, Jiří Sedláček

Alexandra Gasnářková, František Strnad

Alexandra Gasnářková, František Strnad

Když profesionální herci hrají amatérské tanečníky.
Kateřina Vainarová, Vladimír Polák

Kateřina Vainarová, Vladimír Polák

Kateřina Vainarová, Vladimír Polák

Igor Orozovič, Jiří Sedláček, František Strnad, Kateřina Vainarová

David Viktora, Vladimír Čapka, Radek Slaný

Veronika Forejtová

Zbigniew Kalina, Veronika Forejtová

Jiří Sedláček, Anna Cónová

Ležící Kateřina Vainarová, stojící Vladimír Polák, sedící Jiří Sedláček

Ota Maňák, v pozadí František Strnad, Jiří Sedláček, Vladimír Polák,
Igor Orozovič

Ota Maňák, v pozadí Vladimír Polák, Igor Orozovič

Igor Orozovič, Vladimír Polák, František Strnad, Jiří Sedláček, Robert Urban

Veronika Forejtová

Igor Orozovič a Michal Návrat

Idyla mezi otcem a synem: Radek Slaný, Igor Orozovič

Kateřina Vainarová, Lada Blařkov, Igor Orozovič

Jiří Sedláček, Igor Orozovič

Ota Maňák, Lenka Zbranková, Kateřina Vainarová, Igor Orozovič,
Lada Bělašková, Jiří Sedláček, Anna Cónová

Rocky, Jiří Sedláček

Rocky